

Bos

Financieringsmogelijkheden (her)bebossing en aanplant van bomen

Een overzicht van de financiële regelgeving

Auteur: Ute De Meyer, Projectcoördinator Particulier Bosbeheer, Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos - Bron: Agentschap voor Natuur en Bos - www.ikwilbebossen.be

(Her)bebossen kan in Vlaanderen op verschillende manieren. Daarbij dient de eigenaar rekening te houden met verschillende financiële aspecten die aan de (her)bebossing verbonden zijn. Naast fiscale voordelen voor bossen met een natuurbeheerplan, zoals o.a. erfenis-, schenkings- en verkoopbelasting en onroerende voorheffing, voorziet het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) ook subsidiemogelijkheden voor herbebossing, bebossing en aanplant van bomen. Dit artikel biedt een overzicht van de verschillende mogelijkheden en pistes wat betreft financiering.

Subsidie bebossing en herbebossing

Enkel natuurlijke personen, privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtspersonen (m.u.v. het Vlaams Gewest en de federale staat) kunnen gebruik maken van de herbebossings- en bebossingssubsidie. Hierbij dient de begunstigde de grond in eigendom te hebben of het zakelijk recht te hebben dat bebossing toestaat. Ook Bosgroepen kunnen voor hun leden een (gezamenlijke) subsidieaanvraag indienen.

Een subsidie voor bebossing en herbebossing kan aangevraagd worden voor de be-

planting, bezaaiing of natuurlijke verjonging met inheemse boomsoorten. In het geval van bebossing kan dit eventueel gecombineerd worden met populier. Naast de subsidie voor aanplant, voorziet men ook een eenmalige vergoeding voor wildbescherming. Voor een individuele wildbescherming bij een herbebossing is er een subsidie voorzien van € 0,45 per rasterstuk, waar bij een bebossing de subsidie € 0,65 per rasterstuk bedraagt. Ook voor collectieve wildbescherming wordt er een onderscheid gemaakt tussen bebossing 350 €/100m en herbebossing 235 €/100m raster. Verder is er nog de jaarlijkse projectoproep voor de aankoop van gronden voor bebossing, waarbij enkel nieuwe nog te bebossen

gronden in aanmerking komen. De subsidie bedraagt 60% van de aankoopprijs met een maximumsubsidie van 2,5 €/m². Minister Schauvliege maakt hiervoor 1 miljoen euro vrij uit het boscompensatiefonds. Projecten die natuurdoelen realiseren krijgen voorrang op andere aankoopprojecten. Voor de inrichting en de bebossing kan onderstaande subsidieregeling gebruikt worden.

Op het moment van de subsidieaanvraag voor bebossing en herbebossing, moet de eigenaar voldoen aan een aantal voorwaarden:

- De te (her)bebossen oppervlakte bedraagt minimaal 0,50 ha. De oppervlakte kan bestaan uit ruimtelijk gescheiden deelopervlaktes van minimaal 0,1 ha

Het ANB heeft een marktplaats ontwikkeld waar ontbossers en grondeigenaars (= bebossers) met elkaar in contact kunnen komen, namelijk www.boscompenseren.be.

wanneer deze binnen een straal van 1 km van elkaar liggen. Belangrijk is dat deze minimumoppervlakte van 0,5 ha (enkel bij bebossing) verlaagd kan worden tot 0,25 ha als de bebossing aansluit bij bestaand bos en dient als bosrandontwikkeling.

- De (her)bebossing gebeurt met inheemse soorten. Alle soorten dienen standplaatsgeschikt te zijn. Enkel in het geval van bebossing kan **populier gecombineerd worden met inheemse soorten**.
- De (her)bebossing bestaat uit minimaal 2 boom- of struiksoorten, en vanaf 1 ha uit minimaal 3 soorten, die elk minimaal 10% van het plantaantal innemen.
- Beschikken over de wettelijk vereiste vergunningen en adviezen voor de (her)bebossing. De (her)bebossing bovendien mag niet als maatregel tot herstel door de rechtbank bevolen zijn.
- De (her)bebossing dient in overeenstemming te zijn met het beheerplan, het natuurrichtplan en het managementplan Natura 2000.
- Het mag geen compenserende bebossing betreffen.

Aanplantsubsidie

Voor de aanplantsubsidie moet de eigenaar aan onderstaande voorwaarden voldoen vanaf de indiening van de eerste uitbetalingsaanvraag en dit tot 25 jaar na de aanplant bij bebossing en 5 jaar na de aanplant bij herbossing:

- De (her)bebossing moet worden uitgevoerd zoals beschreven in de goedgekeurde aanvraag.
- Het plantgoed moet in voorkomend geval voldoen aan de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 betreffende de procedure tot erkenning van bosbouwkundig uitgangsmateriaal en het in de handel brengen van bosbouwkundig teeltmateriaal. Voor plantgoed van andere herkomsten moeten deze door ANB aanvaard worden.
- De nodige beheerwerken voor het in stand houden van de (her)bebossing moeten uitgevoerd worden.
- De (her)bebossing moet als inheems bos behouden worden. De aanplant van

Bosgroep Limburg (Plantactie)

niet-inheemse soorten, met uitzondering van populier voor zover die in de goedgekeurde aanvraag is opgenomen wat betreft bebossing, is niet toegestaan. De natuurlijke verjonging van niet-inheemse soorten mag max. 10% bedragen van de bedekking van de boomlaag en van de onder- en nevenetage.

- Uiterlijk 4 jaar na de aanvraag tot uitbetaling van de 1ste schijf moet men een goedgekeurd natuurbeheerplan hebben.
- Op de grond in kwestie mag geen veroordeling of geen bestuurlijke boete rusten voor het niet naleven van de bepalingen, vermeld in artikel 50, 81, 90bis, 96 of 97, van het Bosdecreet van 13 juni 1990.
- Bij bebossing mag de aanplant gedurende 25 jaar na de indiening van de aanvraag voor de 1ste schijf niet ontbost worden.

Naast de bovenvermelde financiële mogelijkheden, kan een ontbosser ook kiezen voor 'boscompensatie'.

Boscompensatie

Als iemand in Vlaanderen bomen kapt om bijvoorbeeld de grond te verkavelen, moet de ontbosser een omgevingsvergunning aanvragen. Om de gekapte bomen te compenseren, kan de ontbosser kiezen uit 3 mogelijkheden om aan de boscompensatievoorwaarden te voldoen, maar een combinatie is ook mogelijk:

1. een bosbehoudsbijdrage betalen (ook wel financiële boscompensatie)
2. zelf een compenserende bebossing uitvoeren (boscompensatie in natura)

3. een compenserende bebossing uitvoeren via een derde die zich daarvoor garant stelt (boscompensatie in natura door een derde, www.boscompenseren.be)

De eerste optie, namelijk bosbehoudsbijdrage bedraagt 3,56 €/m² ontbosting en wordt jaarlijks geïndexeerd. Belangrijk is dat er rekening gehouden moet worden met de compensatiefactor die afhangt van het soort bos dat gekapt wordt. Deze factor bedraagt:

- 1 voor niet-inheems loofbos en/of naaldbos > 3,56 €/m²
- 1,5 voor een gemengd bos > 5,34 €/m²
- 2 voor een inheems loofbos > 7,12 €/m²
- 3 voor alle habitatwaardige bossen (ongeacht hun ligging) > 10,68 €/m²

Alternatief kan de compensatie in natura worden uitgevoerd waarbij de ontbosting zelf gecompenseerd wordt door ergens anders nieuw bos aan te planten of dit te laten uitvoeren door een derde. Belangrijk is dat de compenserende bebossing minstens 25 jaar in stand gehouden moet worden. Het ANB heeft een marktplaats ontwikkeld waar ontbossers en grondeigenaars (=bebossers) met elkaar in contact kunnen komen, namelijk www.boscompenseren.be. Op deze website zie je welke gronden ter beschikking zijn en hoeveel de aanbieder vraagt om deze te bebossen. Meestal schommelt dit rond de 3 €/m².

Binnenkort zal via het Verzameldecreet een hiaat in de wetgeving weggewerkt worden waardoor gerooide bossen (jonger dan 22 jaar) op agrarisch gebied met eenvoudige schriftelijke melding, niet langer in aanmerking zullen komen voor compenserende bebossing voor een ontbosting elders. ►

Inkomens- en onderhoudssubsidie

In de Europese wetgeving valt bosbouw (voor de economische functie van bos) onder het landbouwbeleid. Niet onlogisch daar bos (houtproductie) ook een opbrengst van een plant levert, zij het op een veel langere termijn. In de Vlaamse afgeleide van het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), bestaat onder de tweede pijler (plattelandsontwikkelingsbeleid), het Programmadocument voor Plattelandsontwikkeling III (PDPO), waarin een (zeer klein) luik steunmaatregelen voor bos voorzien zijn. Men kan er aanplantsubsidies verkrijgen voor herbebossing, voor aanleg van bos en bijhorend onderhoud en inkomenscompensatie (de laatste twee uitsluitend voor eigenaars-landbouwers), alsook subsidies voor boslandbouwsystemen.

Om gebruik te kunnen maken van deze subsidies, moet de landbouwer/pachter beschikken over een gunstig advies betreffende de verenigbaarheid van de aanvraag met de pachtwetgeving. Dit advies dient te worden aangevraagd bij het Departement Landbouw en Visserij wanneer in een periode van 5 jaar vóór de aanvraag van de subsidie, de pacht van de percelen in kwestie door de verpachter is stopgezet of als een procedure tot stopzetting is ingezet. Naast de reguliere subsidies voor aanleg en wildschade voor bebossing en herbebossing, kan een landbouwer/eigenaar ook beroep doen op extra steunmaatregelen. Zo kan een landbouwer gedurende de eerste 12 jaar een onderhoudssubsidie voor bebossingen ontvangen. De eerste 5 jaar bedraagt de subsidie 185 €/ha, daarna wordt dit verlaagd

naar 75 €/ha. Tot slot kunnen landbouwers een inkomstencompensatie krijgen voor het verlies van inkomsten bij de omzetting van landbouwgrond naar bos.

Agroforestry

Bij boslandbouwsysteem – ook wel agroforestry genoemd – wordt in eenzelfde perceel een landbouwteelt gecombineerd met het aanplanten van bomen. Dit is geen vorm van 'bebossen'. Deze teeltcombinatie biedt verschillende ecologische en economische meerwaarden. Voor de

aanplant van de bomen kunnen gebruikers/landbouwers, mits toestemming van de eigenaar, een eenmalige aanplantsubsidie krijgen die tot 80 % van de kosten dekt. Om hiervoor in aanmerking te komen, moet het boslandbouwperceel voldoen aan een aantal voorwaarden, waaronder gelegen zijn in het Vlaams Gewest en een oppervlakte van minimaal 0,5 ha hebben. De aanvraag dient te gebeuren bij het Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse Overheid.

Alternatieven

Tot slot zijn er naast de traditionele subsidies voor (her)bebossing, een aantal alternatieve financieringsmogelijkheden beschikbaar. Zo kan men als private bouseigenaar gebruik maken van projectsubsidies bij de Koninklijke Bosbouwmaatschappij (KBBM) of BOS+. Belangrijk is dat een combinatie van aankoopsubsidies voor te bebossen gronden en bebossingssubsidies mogelijk is, maar andere combinaties niet.

Heb je na het lezen van dit artikel interesse gekregen om te bebossen en zoek je ondersteuning hiervoor? Of denk je een andere zinvolle bijdrage te kunnen doen aan dit project? Neem dan snel contact op via www.ikwilbebossen.be.

Tabel 1: Overzicht subsidies bebossing en herbebossing

	Bebossing	Herbebossing
Kosten beplanting + Aanbevolen herkomsten	3500 €/ha + Aandeel plantgoed van aanbevolen herkomst x (aantal ha x € 250)	3000 €/ha + Aandeel plantgoed van aanbevolen herkomst x (aantal ha x € 250)
Individuele wildbescherming	0,65 €/apart beschermingsstuk	0,45 €/apart beschermingsstuk
Collectieve wildbescherming	350 €/100m raster	235€/100m raster
Onderhoudssubsidie (12 jaar, landbouwers)	185 €/ha/jaar voor eerste 5 jaar, daarna 75 €/ha/jaar	
Inkomenscompensatie (12 jaar, landbouwers)	800 €/ha/jaar	
Aankoopsubsidie gronden	60 % van aankoopprijs met maximumsubsidie van 2,5 €/m ² Via aankoopakte. Leveringsdocumenten van het plantgoed.	
Boslandbouw/Agroforestry (landbouwer)	Max. 80 % van de aanplantkosten	
Boscompensatie	Bosbehoudsbijdrage: min. 3,56 €/m² Bebossing 'in natura': afhankelijk van de markt	